

YU ISSN 0027-8084
UDK 808.61./.62

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

НАШ ЈЕЗИК

XXXIV/1—2

**БЕОГРАД
2001**

Digitized by Google

АЛЕКСАНДАР ЛОМА
(Филозофски факултет, Београд)

ЈЕДНА СРПСКО-УКРАЈИНСКА ТОПОНОМАСТИЧКА ПАРАЛЕЛА
Семегњево : Семигинів

Име села у зап. Србији *Семегњево* В. Михајловић исправно изводи из личног имена **Sēmigněvъ*. Овде се указује на паралелу коју овај српски топоним има у украјинском *Семигинів*, и разматрају се детаљи његовог образовања и гласовног лика.

У области Златибора, југозападно од Ужица, има село *Сѣмегњево* (Митић 1925, 472; акценат по усменом саопштењу проф. др Мирослава Николића). Етник гласи *Семегњевац*, ктетик *семегњевски* (код Котуровића 196 *Семегнијевска ойштина*, по РЈА s. vv.). Најранији поздан запис имена је у поменику манастира Крушева (Добруна), где се на два места бележи *Сѣмегњево* (Новаковић 1875, 147). Стојан Новаковић процењује да је „овај поменик“ (који је у међувремену пропао у пожару Народне библиотеке 1941) „био основан или из старијега преписан на крају 15-тога века“ (18), но у њему има записа од доцнијег доба, а најранији датиран је из 1606, на листу 32 (17), док је Семегњево уписано на листовима 46 и 69. Стога ни ове потврде не бих датирао пре XVII века.

Чудно је, с обзиром на несумњиву старину овога топонима, који, како ћемо видети, свакако спада у најстарији слој словенског именовања на просторима јужно од Дунава и Саве, да га не налазимо у турским пописима западне Србије из XV–XVI в., које је објавио Ахмед С. Аличић (1984–85). Или се у њима крије, досад неуочен. У најранијем попису, из 1476, под прочитаним и неидентификованим селом „Матник“ које је тада потпадало под (рудничку) Островицу уписују се људи настањени у другим, свакако околним селима: „Бољево“, „Олтар“, „Ржовац“, „Шуринци“, „Лужовићи“, „Бољевица“, „Крна“, па и неки „Дујин, син Радоја, у Симихово“. Читања су очито произвољна, а покушаји идентификације са неким селима у источној Србији помало неозбиљни. Заправо ће „Матник“ бити, по свој прилици, *Матник*, данас „цemat“ у селу Кремна код Ужица (Павловић 1925, 175), два пута поменута „Крна“ — сама Кремна, „Радошин“ — исто село које Аличић у попису из 1525. чита „Радоши“ и, овај пут исправно, идентификује са делом Кремана *Радуша* (575, уп. Г. и Д. *Радуша*, цемати у

Кремнима, Павловић I. с.). У тим смислу би „Симихово“ лако могло бити Семегњево, које лежи јужно од Кремана, тим пре што постоји извесна вероватноћа да је Аличић прочитао /х/ уместо /г/ (у арапском писму та два слова разликују се само дијакритицима). Без увида у оригинални запис ова претпоставка не може се проверити, а још мање је могуће рећи да ли та евентуална прва потврда овог топонима доприноси нешто расветљавању његовог историјата.

Миџић I. с. бележи предање да су „у доба проклете Јерине сејали ... неколико година неко семе које није 'издавало', па су говорили да је то *семе гњево*, отуда име села *Семегњево*“. То је, дакако, само народско домишљање. Научно тумачење овог топонима, у основи исправно, дао је пре три деценије сада већ покојни Велимир Михаловић (1972). Он га изводи од личног имена забележеног у раном средњем веку код Словенаца као *Semigneu*, сложеног од **sēmi-* у вези са стсл. *сѣмь* „особа, човек“, рус. *семья* „породица“, и **gněvъ*.¹ Михајловић ту указује и на неке паралеле за оба члана тог старинског антропонима, за први члан — на топоним *Семедраж* код Горњег Милановца, *Semidarž* у Полабљу, изведен од личног имена посведоченог у средњем веку код Словенаца као *Semidrag* и код Пољака као *Siemidrog*; за други члан — на старохрватско лично име *Вишегњев* (у лат. запису IX века *Visigneo*) и на некадашњи топоним *Гњевоџин* код Крагујевца. Што се тиче завршног дела, још ближу паралелу имену *Семегњево* представља топоним *Негњево* код Новог Пазара, који се своди на лично име **Ne-gněvъ*, посредно посведочено и белоруским топонимом патронимског порекла *Негневичи* (ЛОМА 1998). Но на источнословенском простору налазимо и потпуну аналогију нашем топониму.

У западној Украјини има село *Семигінів*, пољски *Siemiginów*. Име му је посведочено од XV века у данашњем облику: 1472. *Syemygynow*, 1501. *in villa Szyemygynow*, 1534. *versus Szemygynow*. О њему је писао Рудњицки (RUDNYC'KYJ 1973, 1004 д.)² не знајући за српски топоним, као што Михајловић није знао за ову његову украјинску паралелу, но док је овај други и без ње дошао до исправног тумачења, Рудњицком се то није посећило. Полазећи од народне етимологије по којој је село названо тако што је ту у боју с Татарима седморо погинуло (*що семий гинув*), он, додуше, оправдано одбацује везивање првог члана сложеног имена са источносл. бројем *семь*, у сложеницама *семи-* „седам“ и опредељује се за *сім'я*, *семя* < **sěťja* „породица“, али у духу народског тумачења елемента *-гин-* просуђује топоним као посесивну изведеницу на *-овъ* (> укр. *-ів* као у *Львів*, *Харків*) од личног имена **Семі-гин* које би означавало човека коме је изгинула породица („людину, що їй вигинула семья“). Не само да елемент *-гин-* није иначе потврђен у ономастици, он ни са формалне

¹ Непотребно Михаловић помиње алтернативно тумачење првог члана као *зем-*, у вези са *земља*, подстакнуто средњовековним латинским записима где се *s-* може читати и /з-/ , али без основа у реално посведоченим словенским облицима; посредни је Миклошичева заблуда, коју је још 1861. разобличио Јозеф Јиречек, али је четврт столећа доцније поновио Тома Маретић, уп. Svovoda 1964, 11; 85.

стране није вероватан, јер би представљао основу тренутног вида од **gyb-nq-ti*; у сложеници би се очекивала примарна глаголска основа **gyb-gublgyb-*. Из поређења са српским топонимом и старословеначким личним именом излази да је украјински топоним изворно морао гласити **Сѣмигнѣв-*, да је своје -и- између -г- и -н- добио накнадно, у сваком случају доста рано, пре својих првих помена у другој половини XV века, под утицајем исте оне народне етимологије која је завела и Рудњицког.

Шта је по облику *Семегњево*, *Семигинів*? Украјински топоним оставља, на први поглед, утисак да се ради о неизведеном облику личног имена у топонимској употреби. То је необично и несвојствено архаичној словенској топонимској творби, о којој се код ова два имена свакако ради. Српски топоним, има, наизглед, облик придева на -*ево* у средњем роду, али у њему -*ев-* припада основи. Михајловић само констатује да „топоним *Семегњево* представља присвојни придев од непотврђеног антропонима **Семегњев*“ (ор. cit. 261). Но који би ту придевски суфикс био посредни? Треба ли ту рачунати са Бошковићевим -љ-, -а-, -о (Бошковић 1974)? Компаративно-историјско проучавање словенске топонимије не пружа ниједну сигурну потврду за постојање посесива тог типа. Од старинског сложеног антропонима какав је *Sēmigněvъ* очекивало би се пре свега присвојно образовање на -*јь*. У споју завршног -*в* основе личног имена и придевског -*јь* развила би се, како на источнословенском тако и на јужнословенском терену, група -*вљ-*, тј. очекивали бисмо **Sēmigněvl'ъ*, у средњем роду **Sēmigněvl'e*. Но ни у једном случају епентетском *l* нема трага. Стога би вредело одвагнути и алтернативну могућност, да су српски и украјински топоним били изведени суфиксом -*овъ*, а да је њихов данашњи, наизглед неизведен облик, плод хаплоглогије од **Sēmigněvovъ*, **Sēmigněvovo*. Ипак, из хронолошко-типолошких разлога, образовање суфиксом -*јь* остаје вероватније. Губитак епентетског *l* у западној Украјини могао би се објаснити пољским утицајем. Но чињеница да га нема ни на тлу Србије изискује другачије објашњење. Нема га ни у *Негњево* уместо очекиваног *Негњеваљ(е)*. Могуће је да су данашњи облици топонима повратне изведенице од ктетика и етника *семегњевски*, укр. *семигнівський*, *Семегњевац*, где је -*л-* регуларно изостављено, уп. стсрп. **ѣтивьскый* (потврђено изведеницом *Рѣтивьщица*) од *Рѣтивла* (*ј-* посесив у женском роду према *вьсь* „село“ од ЛИ *Рѣтив*, рус. *рѣтивый* „вредан, ватрен“).³ Губитак -*љ-* у овим случајевима може се схватити као чисто фонетски процес хаплоглогије (упрошћење групе -*вљск-* након испадања слабог полугласа), а можда је био потпомогнут аналогизом према типовима *Посавље* (<

² Речничка одредница посвећена овом топониму заправо је чланак први пут објављен у *Onomastica*. Series of Ukrainian Free Academy of Sciences UVAN 1. Winnipeg (1951 and ff.) 15, 48 д.

³ Такође је од *Судимља* етник *Судимац* (Ивановић 1987, 425). Облици као (мпискоуѣ) воѣдимљьскый од Воѣдимла (Даничић) пре су изузетак, у овом случају условљен потребом разликовања према воѣдимљьскый од Воѣдимь. Иста појава пружа објашњење за промене као што је *Љубимља* (OPBS I, 1 345), данас *Љубина* код Сарајева, по свој прилици преко придева *љубимски* > *љубински*.

-вје) : *йосавски*. Могућ је, дакле, био развој **Семегњевље* (или сл.) > *семегњев-ски* > *Семегњево*.⁴

Осим морфолошког, облик *Семегњево* поставља и фонетски проблем. Тачније, два проблема. Полазећи од првобитног облика личног имена *Sēmi-gněvъ*, где се регуларно претпоставља везивни вокал *-i-*, с обзиром на то да је прасл. **sēmъ* била *i*-основа, није јасна његова супституција са *-e-*. Још више нејасноће има у погледу рефлекса јата у првом слогу. Обе појаве нису усамљене, па ваља погледати преосталу историјску и топономастичку евиденцију за антропонимски елемент **sēm(i)*- на српскохрватском простору.

Имена на *sēmi-* су на словенском југу непосредно забележена само у латинским исправама, где је редовно везивни вокал *-i-*, а за (још неизмењено) *ě* стоји, као и иначе, *e*: стхрв. *Semiuit(us) /Sēmivit/* Задар 1070–72, *Semidragus* Пољница 1080, *Semizlou /Sēmislav/* Вараждин 1363 (RJA). У старосрпском именослову ова антропонимска основа није једнозначно потврђена, с обзиром на неразликовање између евентуалних деривата од *ње* и оних од библијског имена *Симеон*.⁵ Стога смо упућени на топониме, о чијој старини говори већ чињеница да су имена која им леже у основи била изобичајена пре XII века, бар на старосрпском простору. Поред **Sēmigněvъ* у *Семегњево* могу се још навести следећи случајеви:

- **Sēmīdorgъ* (чеш. *Sēmīdrah*, пољ. *Siemidrog*, пол. *Semidarg*), на *-jъ* *Семедраж* f.⁶ код Горњег Милановца, од 1476. (Аличич 1984–85, I 176), уп. чеш. **Semidraž* > *Sendraž* (1403. *Sendraz*), пол. *Siemidarz* (1307. *Cymmedarse*) > нем. *Zimdarse*, пољ. *Siemidarżno* (ROSPOND 1983, 126).
- **Sēmītěxъ*, на *-jъ*: *Семѣтеш* заселак села Павлице на средњем Ибру, село код Каква Филиповић 1928, 612 итд.; id. 1949, 29), такође *Семѣтѣш* (IM), уп. чеш. *Semiteš(e)* (1379. *Semitissie*), доцније *Semteš(e)* (1417. *Semtiessie*), слч. *Semeteš* (ROSPOND l.c.).
- **Sēmīradъ* **Семерадићу*, некадашње село код бос. Костајнице, 1604. *Semerdić* (OPBS I/2, 550), уп. у Чешкој *Smiradice*, у Белорусији *Сѣмурадицы* (SVOBODA 1964, 85).
- **Sēmēta* (стчеш. *Sēmata* SVOBODA 1964, 164), на *-jъ*: *Сјемећ* село код Рогатице (IM),⁷ у Крушевачком поменику *Семекъ* (лист 50, Новаковић 1875, 145), такође *Семећ* планина у Босни, *Семеће* поље и хан на кирицијском путу између Вишеграда и Гласинца (RJA);

⁴ Овде нећемо улазити у још сложенији проблем развоја *j*-посесива од имена на *-слав*, где се, у неким случајевима, кроз изворе може проследити промена *-славъ* у *-сав*.

⁵ В. ниже нап. 8.

⁶ Уп. Филиповић 1972: из *Семедражи* 51, 60 итд.; у *Семедражи* 175, 197 итд. Појава секундарног женског рода није усамљена код *j*-посесива на *-драж* (уп. и *Милодраж*, *Милодражи*, *Вукодраж*, *Вукодражи*); објашњава се преко старог локатива палаталне промене мушког рода на *-и*; о томе подробније на другом месту.

⁷ RJA бележи исто име и у облику *Семец*; ако није грешка у извору, могао би бити облик апстрахован из ктетика *семецки* < *семећски*, или дијалекатски супстрат са *ц* < **џ*, уп. Лома 1997, 11 у вези са источнбосанским хидронимом *Вацетина*.

на *-itji*: у јужној Метохији *Семџишџиџе*, првобитно *Сџемџишџиџи* (у Светоарханђеловској хрисовуљи од *Сџемџишџиџе* поред *отъ Сџемџишџиџа* Даничић, уп. Пешикан 1986, 40), патронимичк источно-јужнословенског гласовног лика на *-ишџи* = сх. *-iŋi* (ZAIMOV 1965, 64; ROSPOND 1973–74, 136), уп. у Чешкој на *-iŋъ* **Sĕmetin* > *Senetin* (PROFOUS V 619).

**Sĕmīxъ* (хипокористик са *s* > *x* од *Sĕmis-lavъ*, уп. стпољ. *Siemistlaw?*), на *-ovъ*: код Горажда *Шемихова*, од 1475–77. (ALIČIĆ 1985, 20), у ист. Херцеговини код Билеће *Симијово* (RJA), *Симијова* (IM), у Пољској *Siemichów* > *Siemiechów* на два места (NIECKULA 1971, 183).

**Sĕmъkъ* (стпољ. ЛИ *Siemek*, с.-х. *Scemko* Задар XIII в., *Semko* Бихаћ XIV в., *Semchi* Конавли XIV в., презиме *Семковић* (?),⁸ на *-jъ*: *Семче*, село код Ниша (од 1498, БОЈАНИЋ 1983, 108), уп. чеш. *Seteč*, 1359. *Semczie* (PROFOUS IV 39, ROSPOND 1983, 126).

**Sĕm(ъ)ša* (?) на *-iŋъ* код Београда *Шејшин*, у тур. попису из око 1530. *Шемшин*, али у другом, из приближно истог времена, *Шемшин* (ШАБАНОВИЋ 1964, 99 д., 240).

Оставивши на страну неке мање извесне примере,⁹ видимо да уместо средњег, везивног и имамо *e* као у *Семегњево* и у друга два упоредива случаја, *Семедраж* и *Семџеш*, можда као плод асимилације према првом (у *Семегњево* наглашеном) слогу, евентуално потпомогнуте слабљењем следећег (ненаглашеног) вокала. Теже је објаснити очигледну несагласност рефлекса „јата“ код ових имена, и то не само у почетном слогу, са њиховим дијалекатским окружењем. Ако се писање метохијског топонима *Семџишџиџи* већ у првој половини XIV в. без „јата“ сме схватити као рани екавизам, који је промакао писару зато што му име није било прозирно, ако нас ни *Семче* код Ниша, *Семедраж* код Горњег Милановца и *Семџеш* код Рашке не буне својим очекиваним екавским рефлексима, тешко је рећи зашто се ово друго име јавља у истом облику и на тлу средишње Босне, где бисмо очекивали јекавски или икавски лик, **Сјемџијеш* или **Симиџиш* (једино IM има полуикавско *Семџиш*), зашто гласи *Семећ(е)* у свим ранијим записима, почев од Крушевског поменика, а *Сјемећ* такође само у IM?

⁸ *Setchouich* Задар 1338; *Семьковић* Босна, Дубровник, такође *Симьковић*, *Шемьковић* (Даничић); овај последњи облик посведочен је 1486. и у Модрушу у Хрватској (RJA), а свакако је одатле име села у Лашви *Шенковић* које у попису из 1604. А. Ханџић чита „Шимековићи“ (OPBS I 2, 278); са истом асимилацијом *mk* > *ik* овамо би спадало и познато презиме *Сенковић*, уп. SKOK III 236, који све своди на библијско име *Сџеџу*; уп. дилему Милице Грковић (1986, 169) поводом презимена *Семановић* (околина Призрена, XIV в.).

⁹ Могуће је, али далеко од извесног да се у истарском презимену *Семелић*, и (микро)топонимима *Семџи* село у Славонији, *Семџин* земљиште у Полицима, даље *Семољ* у Дробњацима, *грло Семољево*, *Семољска гора* (RJA) крије непотврђено име *Sĕmel'ъ/Sĕmel'a* одн. **Sĕmol'ъ*, скраћено од **Sĕmil'ubъ* > **Sĕmol'ubъ*. Микротопоним *Семџин* у Полицима (ibid.) могао би такође бити од **Sĕmel'a*, али и дисимилован од **Семеџин* (уп. *Носоџин(о)* > *Носоџин*) и сводити се, у крајњој линији, на **Sĕminĕgъ*, или чак на **Sĕmi(g)nĕvъ*.

Опет и херцеговачка *Симијова* са икавским рефлексом коси се са јекавским карактером источне Херцеговине, где бисмо очекивали **Сем(х)ова*, са најновијим јотовањем; такав пак облик као да имамо у *Шемихова*.

Одговор откуд та одступања може се тражити у два смера. Она се могу објаснити или неком посебном околношћу у вези са самом ономастичком основом у којој се јављају, или у ширем склопу неког ранијег дијалекатског стања на датим подручјима, о којем слабо шта знамо.

Што се тиче прасл. **sěmь*, тешко је порицати да се у првом делу имена која смо набројали ради управо о овој речи, и да је на општесловенском плану ваља реконструисати само тако, са „јатом“. Стсл. и струс. *сѣмь*, *сѣмиа* убедљиво се пореди са лит. *šeimà*, лет. *sàite* „породица, укућани“ (ФАСМЕР III 6000), што би значило да је у словенским речима *ě* дифтоношког порекла, тако да се не може претпоставити варијанта корена са кратким *e*: ***sem-* (од које би **sěm-* било добивено накнадним дужењем). Пре ће бити да је именски елемент *sěmi-* постао неразумљив, нарочито на западно- и јужнословенском терену, где се *sěmь*, *sěmьja* морало врло рано изгубити из живог говора, па да се укрстио са неком другом речју, којој је у корену било обично *e*, а не *ě*. Али са којом? Нуди се пре свега број **semь* „седам“, чији се утицај очитује не само на украјинском *Семигинів*, него и на пољском топониму *Siedmidrogowo/Siedmigrodowo*, од **Sěmidorgь* или **Sěmigordь* (НИСКУЛА 1971, 183). Парадокс је, међутим, да је облик броја са губитком *d* **semь* карактеристичан за источнословенски терен. До укрштања је, дакле, могло доћи тамо где је за њега било најмање разлога, јер се веза елемента **sěmi-* и речи у значењу „особа, породица“ чувала у језичкој свести. Уосталом, и да прихватимо да је облик **semь* „седам“ некад био распрострањенији и да наслањању на њега дугујемо неочекиване „екавске“ рефлексе у именима на **Sěm-* изван источнословенског простора, то још не објашњава средњобосански *Семетеш*, где је и у последњем слогу *e < ě*. Или су се имена овог типа ширила из неког раног средишта екавске замене јата, или је она некад имала шири домашај, обухватајући западну Србију и добар део Босне. Но то је већ питање у које овде не можемо улазити. Треба, међутим, нагласити да се цео проблем око *Семегњева* не своди само на име села. У народној етимологији, коју Мићић преноси, оно је објашњено речју *семе*, у екавском лику, и *ad hoc* изнађеним придевом *гњев* „гњио“, начињеним према псеудоекавским ликовима *гњешти*, *гњевайти* (уп. СКОК I 579b–580a; облик *гњев* је исто тако екавски као и јекавски). А ради се, колико знамо, о чисто јекавском подручју, где имамо, између осталог, топониме *Сјеверин*, *Сјенишћа*. Могућ сценарио дијалекатског преслијавања био је следећи: топоним је испрва живео у лику са јатом у првом и трећем слогу очуваним у вредности /e/ коју тај глас и данас има у неким тачкама у северозападној Србији: *Семегнево*; онда су, свакако још у предтурско доба, овај крај преплавили екавци продирући са југа, из Рашке, који су од староседелаца чули име као *Симигниво* и екавизирали га у *Семегњево*, да би данашњи

јекавци, дошавши у турско доба са југозапада, преузели топоним такав какав је.

На крају, можда није неумесно указати на сазвучност имена *Семегњево* са једним географски блиским топонимом. Реч је о селу чије се име у повељи из 1405. којом га деспот Стефан Лазаревић дарује манастиру Милешеви бележи *Шемгоњ* (Новаковић 1912, 607), а данас гласи *Шенгољ* и означава земљиште између села Расне, Висибабе и Узића, код саставака Ђетиње и Моравице (Динић 1978, 69).¹⁰ Старији лик могао би се схватити као изобличење словенског **Съмегнѣво* у устима неког несловенског живља (Влаха?), при којем би завршетак *-ево* био одбачен стога што је схваћен као словенски придевски суфикс. Присуство истог топонима на два места у истој области дало би се објаснити неким раним преносом, каквих је свуда бивало. Но све ово није више од мутног нагађања: *Шемгоњ* може бити нешто сасвим друго, можда и предсловенски остатак, с обзиром на близину некадашњег римског муниципија код Висибабе.

ЛИТЕРАТУРА

- Аличић 1984–85:** А. С. Аличић, *Турски њојиси неких њодручја зајадне Србије — XV и XVI век*, Чачак.
- Бојанић 1983:** Д. Бојанић у: *Историја Ниша I*, Ниш.
- Бошковић 1974:** Р. Бошковић, Поводом неких топонима, *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* XL, стр. 22–35.
- Грковић 1986:** М. Грковић, *Речник имена Бањског, Дечанског и Призренског властелинства у XIV веку*, Београд.
- Даничић:** Ђ. Даничић, *Рјечник из књижевних старина српских I–III*, Београд 1863–1864.
- Динић 1978:** М. Динић, *Српске земље у средњем веку*, Београд.
- Ивановић 1987:** М. Ивановић, Црквени споменици — XIII–XX век, у: *Задужбине Косова*, Београд, стр. 385–547.
- Лома 1997:** А. Лома, Српскохрватска географска имена на *-ина*, мн. *-ине*: преглед типова и проблеми класификације, *Ономастолошки прилози* XIII, стр. 1–26.
- Лома 1998:** А. Лома, одредница *Негна* у: Етимолошки одсек Института за српски језик САНУ, *Огледна свеска*, Београд, стр. 60.
- Мићић 1925:** Ј. Мићић, *Злаштор*, СЕЗБ XXXIV, Насеља 19, стр. 398–502.
- Михалјовић 1971:** В. Михајловић, Из топономастике Србије (Чајетина, Семегњево, Бор), *Зборник за филологију и лингвистику* XIV/1971–1, стр. 258–263.
- Новаковић 1875:** Ст. Новаковић, Српски поменици XV–XVIII века, *Гласник Српског ученог друштва* XLII, стр. 1–152.
- Новаковић 1912:** Ст. Новаковић, *Законски споменици српских држава средњег века*, Београд.
- Павловић 1925:** Ј. Павловић, Ужичка Црна Гора, СЕЗБ 34, Насеља 19, Београд.
- Пешикан 1986:** М. Пешикан, Стара имена из Доњег Подримља, *Ономастолошки прилози* VII, стр. 1–119.

¹⁰ У данашњем облику најпре је дошло до контактне асимилације *мг > нг*, а затим до даљинске дисимилације *н-њ > н-љ*. Не знајући за старосрпски помен овог топонима, Аличић се веома колебао око његовог тачног читања и идентификације, но на основу његових транскрипција („Шипкун“, „Шамакун“, „Шемкун“, „Шемун“) може се закључити да се стари облик *Шемгоњ* чувао у времену од 1477. до 1572. (I 83, 507; II 360; III 132, 328).

- ФАСМЕР: М. Фасмер, *Этимологический словарь русского языка*, перевод с немецкого и дополнения О. Н. Трубачева, Москва ²1986–1987.
- ФИЛИПОВИЋ 1928: М. С. Филиповић, *Височка Нахија*, СЕ36 XLIII, Насеља 25, 191–775.
- ФИЛИПОВИЋ 1949: М. С. Филиповић, *Животи и обичаји народа у Височној нахији*, СЕ36 LXI; Насеља 27.
- ФИЛИПОВИЋ 1972: М. Филиповић, *Таковици*, СЕ36 LXXXIV, Расправе и грађа 7.

*

- ИМ: *Imenik naseljenih mesta u SFRJ*, Beograd 1985.
- НИЕКУЛА: Fr. Nieckula, *Nazwy miejscowe z sufiksami -ov-, -in- na obszarze Wielkopolski i Malopolski*, Wrocław 1971.
- ОПБС: *Opštimi popis Bosanskog sandžaka iz 1604. godine*, I–III, obradili A. Handžić (I 1–2), S. Buzov / L. Gazić (II), A. Kupusović (III), Sarajevo 2000.
- ПРОФУС: A. Profous, *Místní jména v Čechach I–V*, Praha 1947–1960.
- РЈА: *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, Zagreb 1880–1976.
- РОСПОНД 1973–74: St. Rospond, *Struktura i stratigrafia toponimów typu -išt- w Bułgarii i Macedonii*, *Onomastica Jugoslavica* 3/4, 99–140.
- РОСПОНД 1983: St. Rospond, *Ślowiańskie nazwy miejscowe z sufiksem -jъ* (*Acta Universitatis Wratislaviensis* № 526), Wrocław.
- РУДНУЦ'КЫЈ 1973: J. B. Rudnyc'kyj, *An Etymological Dictionary of the Ukrainian Language II 1*, Winnipeg.
- СКОК: P. Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika I–III*, Zagreb 1971–1973.
- СВОБОДА 1964: J. Svoboda, *Staročeská osobní jména a naše příjmení*, Praha.
- ЗАИМОВ 1965: J. Zaimov, *Die bulgarischen Ortsnamen auf -išt- aus *-ij- und ihre Bedeutung für die Siedlungsgeschichte der Bulgaren in den Balkanländern*, Sofia.

Z u s a m m e n f a s s u n g

Aleksandar Loma

EINE SERBISCH-UKRAINISCHE TOPONYMISCHE PARALLELE SEMEGNJEVO : SEMYGYNIV

Semegnjevo, Name eines Dorfes in der Umgebung von Užice in Westserbien, wurde 1971. von Velimir Mihajlović richtig aus dem altertümlichen, bei den Slowenen im Mittelalter belegten Personennamen *Sēmigněvъ* erklärt. Dieser Ortsname hat sein bisher unbemerktes Gegenstück im ukrainischen *Semygyniv*, der von Rudnyc'kyj falsch gedeutet wurde. Hier werden die Einzelheiten seiner Bildung und Lautentwicklung erörtert. Vermutlich liegt ein ursprüngliches *j*-Possessivum **Sēmigněv'ъ* vor, das sein Suffix unter dem Einfluß des Adjektivs **sēmigněv-ьskъ* > *semegnjevski* eingebüßt haben dürfte, weil bei der Ableitung solcher Adjektive die sekundären Formantia in der Regel unbeachtet blieben. In seiner heutigen Lautgestalt weist der Name (im Erstbeleg *Semegnjevo*) eine abweichende Entwicklung von *ě* auf, denn in der dortigen „jekavischen“ Mundart würde man **Sjemegnjevo* oder **Semegnjevo* erwartet. Dieselbe Abweichung kehrt auch bei manchen anderen Ortsnamen wieder, die das Personennamenglied **sěmi-* zu ursl. **sěmъ* „Familie“ enthalten; sie bleibt weiterhin ohne eine befriedigende Erklärung.